

รายงาน SROI

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานผลิตภัณฑ์กะปิกิ่งสำเร็จรูป
ตำบลคลองด่าน อำเภอบางปะอิน จังหวัดสมุทรปราการ

คณะกรรมการดำเนินงาน

1. อาจารย์ชายทอง ชุนหสุวรรณ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิอาภา บุญคง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศตวรรษ ทิพย์ผ่อง
4. อาจารย์พีรพัฒน์ ใจงามดี

1. ข้อมูลพื้นฐานของโครงการที่ประเมิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นมหาวิทยาลัยรับใช้ชุมชนที่ได้ดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยมหาวิทยาลัยมีพื้นที่รับผิดชอบในกรุงเทพฯ 13 เขต และจังหวัดสมุทรปราการ 6 อำเภอ ในปีงบประมาณ 2567 กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามศักยภาพและความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามศักยภาพ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่นให้สมาชิกในชุมชนได้นำความรู้ภูมิปัญญาและทรัพยากรในท้องถิ่นมาพัฒนาเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน ส่งผลต่อการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และความเจริญทางเศรษฐกิจ สอดคล้องกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่รัฐบาลดำเนินการทั่วภูมิภาค เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงจัดโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่นขึ้น เพื่อพัฒนาสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบทั้งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสมุทรปราการ ให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับสามารถแข่งขันได้ ช่วยให้ธุรกิจมีความมั่นคงสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนต่อไป

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะสัตว์น้ำทางทะเล อาทิเช่น กุ้ง หอย ปู ปลา และเคยจำนวนมาก ซึ่งเคยหรือเรียกว่า เคยขาวสาร มีลักษณะลำตัวเหมือนกัน มีลักษณะเด่น คือ หางแดง ตาแดง และตัวสีชมพูแดง สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์กะปิ และเคยตากแห้ง นอกจากนี้สามารถนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของอาหารหลากหลายเมนู

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีภารกิจในการบริการวิชาการ เพื่อพัฒนาสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอกลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบในจังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการในการพัฒนาวัตถุดิบพื้นถิ่น ซึ่งมาจากกะปิ เคย และกุ้งแห้งให้มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ สามารถแข่งขันได้ ช่วยให้ธุรกิจมีความมั่นคง สร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนต่อไป จึงจัดโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานผลิตภัณฑ์กะปิสำเร็จรูป อำเภอกลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สร้างความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนทำให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในท้องตลาดและสามารถแข่งขันผลิตภัณฑ์ในตลาด ช่วยอาชีพ ทักษะ และเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนทำให้สามารถช่วยการแก้ไขปัญหาความยากจน ทำให้ธุรกิจมีความมั่นคงยั่งยืน ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตารางที่ 1 การดำเนินงานของโครงการยกระดับมาตรฐานชุมชนยั่งยืนสู่แพลตฟอร์มออนไลน์ : การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลิงกาสา

รายการ	รายละเอียด
1. รายละเอียดโครงการ	1.ชื่อโครงการ โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานผลิตภัณฑ์กะปิกิ่งสำเร็จรูป อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 2.ชื่อชุมชน/วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
2. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567
3. งบประมาณ	240,397 บาท
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น
5. ผลผลิต	1. พัฒนาผลิตภัณฑ์จากปลิงกาสา นวัตกรรมองค์ความรู้และภูมิปัญญาไทยที่ยกระดับเศรษฐกิจชุมชนฐานรากและขยายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์/ชุมชน 2. มีฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่นใน E-Market place และ RJ 38 3. พัฒนาผลงานเผยแพร่ตีพิมพ์ TCI 2 อย่างน้อยจำนวน 1 ชิ้น 4. ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการใหม่ หรือวิสาหกิจชุมชน
6. ผลลัพธ์	1. ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้รับการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน และรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10

รายการ	รายละเอียด
7. ผลกระทบ	1. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 2. ชาวประมง 3. สมาชิกในชุมชน 4. ร้านค้าในชุมชนและร้านค้าในชุมชน 5. นักท่องเที่ยว 6. สถานประกอบการ เช่น โฮมสเตย์ 7. กลุ่มบุคคล คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เช่น อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา
8. ผู้ใช้ประโยชน์	1. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 2. อาจารย์และนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2. เส้นทางผลกระทบทางสังคมของโครงการ (Social Impact Pathway)

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปัจจัยนำเข้า (Input)	กิจกรรม (Activities)	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcomes)
1. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	1.บุคลากร -อาจารย์ จำนวน 4 คน * งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม จำนวน 240,397 บาท	จัดประชุมและดำเนินโครงการต่าง ๆ ดังนี้ 1. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์กะปิกิ่งสำเร็จรูป 2. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์กะปิกิ่งสำเร็จรูป ครั้งที่ 1 3. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์กะปิกิ่งสำเร็จรูป ครั้งที่ 2 4. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแพลตฟอร์มออนไลน์และการประเมินผลตอบแทนทางสังคม	1. พัฒนาผลงานเผยแพร่ตีพิมพ์ TCI 2 อย่างน้อย จำนวน 2 ชิ้น (อยู่ระหว่างการดำเนินการ)	1. บทความวิจัย จำนวน 2 เรื่อง

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปัจจัยนำเข้า (Input)	กิจกรรม (Activities)	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcomes)
		5. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การประเมินผลตอบแทนทางสังคม 6. โครงกาออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์		
2. ผู้เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์และการสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์	2. บุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์และการสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์ จำนวน 1 คน	1.โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแพลตฟอร์มออนไลน์และการประเมินผลตอบแทนทางสังคม	1. มีแพลตฟอร์มออนไลน์ รูปแบบ Tik Tok เฟสบุ๊ก อย่างน้อย 2 ช่องทาง	1. มีแพลตฟอร์มออนไลน์ รูปแบบ Tik Tok เฟสบุ๊ก จำนวน 2 ราย

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปัจจัยนำเข้า (Input)	กิจกรรม (Activities)	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcomes)
3.เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	* ปัจจัยการผลิต ได้แก่ - กะปิ - เเคย - กุ้งแห้ง - แรงงาน * ค่าน้ำมันที่ใช้ในการประมง	* การรวมกลุ่มทำผลิตภัณฑ์กะปิของชุมชน เพื่อผลิตกะปิและการสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดสาร รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย * การเข้าโครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับการแปรรูปและการจัดจำหน่าย	* ชาวประมงในพื้นที่ชุมชนตำบลคลองด่าน มีจำนวน 30 ครัวเรือน	* สุขภาพร่างกายของเกษตรกรดีขึ้น * รายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น * ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกะปิเป็นผลิตภัณฑ์กะปิกิ่งสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น * ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวดีขึ้น
4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : อบต. คลองด่าน	* งบประมาณในการจัดประชุมและจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ทักษะ * แรงงานของเจ้าหน้าที่ อบต. คลองด่าน	* การจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก เช่น - อบรมการใช้ชีวิตตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง	เจ้าหน้าที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : อบต. คลองด่าน จำนวน 3 คน	* บุคลากรของ อบต. มีความรู้เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 2.1 ผลกระทบทางสังคมของโครงการ (Social Impact Pathway)

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปัจจัยนำเข้า (Input)	กิจกรรม (Activities)	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcomes)
วิสาหกิจชุมชน กลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3	* งบประมาณในการจัดประชุมและโครงการอบรมให้ความรู้และทักษะ * แรงงานของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3	* การจัดประชุมประชาคมระดับหมู่บ้านของตำบลคลองด่าน เพื่อสร้างความรู้และเข้าใจโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับพิลังกาสง * การจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับกะปิ - โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแปรรูปจากกะปิ - เคยแกงเลียง - กะปิโห่ - กะปิหวาน - การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และโลโก้ - การสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์ - โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินผลตอบแทนเชิงสังคม (Social Return of Investment: SROI)	* 30 ครั้วเรือน * กลุ่มรับซื้อผลิตภัณฑ์กะปิ	* วิสาหกิจชุมชน กลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 ประหยัดต้นทุนในการอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนฯและสมาชิกในพื้นที่ตำบลคลองด่าน * บุคลากรของวิสาหกิจชุมชนมีความรู้เพิ่มขึ้น
วิสาหกิจชุมชน กลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3	* งบประมาณในการจัดประชุมและโครงการอบรมให้ความรู้และทักษะ * แรงงานของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน	* การจัดประชุมประชาคมระดับหมู่บ้านของตำบลคลองด่าน เพื่อสร้างความรู้และเข้าใจโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกะปิ	* กลุ่มชาวประมงในพื้นที่ตำบลคลองด่านมีจำนวน 30 ครั้วเรือน	* วิสาหกิจชุมชน กลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 ประหยัดต้นทุนในการอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนฯและสมาชิกในพื้นที่ตำบลคลองด่าน

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปัจจัยนำเข้า (Input)	กิจกรรม (Activities)	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcomes)
	กลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3	* การจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับกะปิ - โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแปรรูปจากกะปิ - เคยแกงเลียง - กะปิหวาน - กะปิโหว่ - การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และโลโก้ - การสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์		* บุคลากรของวิสาหกิจชุมชนมีความรู้เพิ่มขึ้น
ร้านค้า/ ร้านอาหาร/ โฮมสเตย์ (ชื่อร้าน) -ร้านใจดี	*เงินสนับสนุนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์ พิลังกาสา	*รับผลิตภัณฑ์แปรรูปกะปิ โดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะปิคลองด่านชุมชน 3 ในการจำหน่ายที่ร้านขายของร้านสวัสดิการเจ้าหน้าที่ศรีนครเขื่อนขันธ์ ร้านเบเกอรี่	ร้านค้า จำนวน 1 ร้าน	*ต้นทุนในการจัดซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปกะปิถึงสำเร็จรูป

ผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรม สามารถจำแนกได้ ตามประเด็น

1) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

• **ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น:** โครงการนี้ช่วยให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์กะปิ ทำให้มีคุณภาพและราคาที่สูงขึ้น ทำให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ และสามารถขายได้ในราคาที่สูงขึ้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้น 4.67% ค่าใช้จ่ายลดลง 37.5% และ หนี้สินครัวเรือนลดลง 30%

• **การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน:** การพัฒนาผลิตภัณฑ์กะปิ ช่วยสร้างอาชีพและรายได้เสริมให้กับคนในชุมชน นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

2) ผลกระทบด้านสังคม

คุณภาพชีวิตของชุมชนดีขึ้น: โครงการนี้ช่วยให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจาก

มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ดีขึ้น และมีโอกาสในการพัฒนาตนเอง ค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพพลดลง 35% ความสุขในชุมชนเพิ่มขึ้น 114% และ สุขภาพจิตดีขึ้น

การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน: โครงการนี้ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยการส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันความรู้และทักษะ และการสร้างความภาคภูมิใจในผลิตภัณฑ์ของชุมชน

การสร้างความรู้และทักษะให้กับชุมชน: โครงการนี้ช่วยให้คนในชุมชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผลิตกะปิ การตลาด และการบริหารจัดการธุรกิจ

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

- **สิ่งแวดล้อมดีขึ้น:** โครงการนี้ช่วยให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เช่น การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น การลดการใช้สารเคมี และการลดขยะจากกระบวนการผลิต

- ปริมาณขยะเฉลี่ยลดลง 50%
- พื้นที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู

ผลกระทบด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

- **การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย:** โครงการนี้ช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยโดยการนำความรู้และทักษะดั้งเดิมในการผลิตกะปิมาพัฒนาต่อยอด

ผลกระทบด้านการสร้างงาน

- **การสร้างงานในชุมชน:** โครงการนี้ช่วยสร้างงานในชุมชนโดยการสนับสนุนให้คนในชุมชนประกอบอาชีพและมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผลกระทบด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา

- **การสร้างโอกาสทางการศึกษา:** โครงการนี้ช่วยให้คนในชุมชนได้รับการศึกษาโดยการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการตลาดและการบริหารจัดการธุรกิจ

ผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ชุมชน: ราคาขายของผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นและมีการพัฒนาคุณภาพ

ข้อเสนอแนะจากชุมชน: ต้องการให้โครงการดำเนินต่อไปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่มเติมเช่นอาหารทะเลแห้ง ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3. การรายงานผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน Social Return On Investment: SROI)

ชื่อโครงการ :

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากมหาวิทยาลัย 305,000 บาท

มูลค่าผลประโยชน์สุทธิ	บาท
มูลค่าผลประโยชน์สุทธิ ด้านเศรษฐกิจ	320,000
มูลค่าผลประโยชน์สุทธิ ด้านสังคม	700,000
มูลค่าผลประโยชน์สุทธิ ด้านสิ่งแวดล้อม	20,000
มูลค่าผลประโยชน์สุทธิ ด้านการศึกษา	100,000

มูลค่าผลประโยชน์สุทธิ	1,140,000
ผลตอบแทนทางสังคม (SROI) ของโครงการ	4.74

4. การรายงานความก้าวหน้าการเผยแพร่บทความวิจัย

1) บทความ เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์เคยแกงเลี้ยงกิ่งสำเร็จรูป

อยู่ระหว่างการเรียบเรียงบทความและจะส่งเผยแพร่ในวารสาร.....

/ส่งบทความเผยแพร่ในวารสาร.....

2) บทความ เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์กะปิโหว่และกะปิหวาน

พร้อมดื่่ม อยู่ระหว่างการเรียบเรียงบทความและจะส่งเผยแพร่ในวารสาร.....

/ส่งบทความเผยแพร่ในวารสาร.....

จัดประชุมและดำเนินโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์กะปิกิ่งสำเร็จรูป

2. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์กะปิกิ่งสำเร็จรูป ครั้งที่ 1

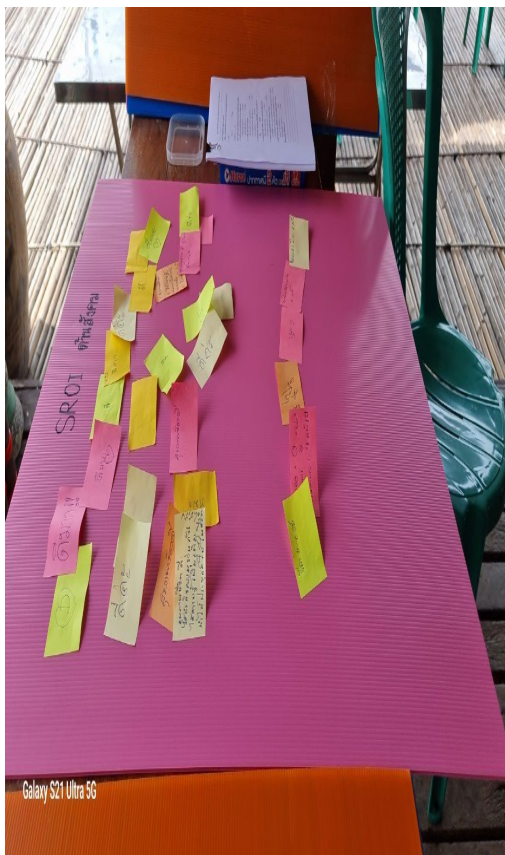
3. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์กะปิกิ่งสำเร็จรูป ครั้งที่ 2

4. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแพลตฟอร์มออนไลน์และการประเมินผลตอบ แทนทางสังคม

5. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การประเมินผลตอบแทนทางสังคม

6. โครงกาออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

